

Ryszard Wałągiewicz

Lubieszewo, pow. Gryfice. Stanowisko 2 b, 1

Informator Archeologiczny : badania 2, 182-185

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tego korzystali pewni mieszkańcy osady, o czym świadczą znalezione ułamki naczyń glinianych podobnych do występujących na osadzie.

Jeszcze nie cały zagrożony zniszczeniem teren został przebadany. Wstrzymano eksplorację jamy ze zbożem obawiając się częściowego zniszczenia jej zawartości przy stosowaniu metody szlamowata. Również pobieranie próbek całej zawartości jamy nie dałoby pożądaných wyników przy takim ogromie materiału badawczego. Prace postanowiono wznowić po wypracowaniu właściwych metod badawczych.

LIMANOWA - powiat

patrz wczesne średniowiecze

LUBIESZEWO, pow. Gryfice

Muzeum Pomorza Zachodniego

Stanowisko 2 b, 1

w Szczecinie

Badania prowadził mgr Ryszard Wałagiewicz. Finansowało MPZ w Szczecinie. Piąty sezon badań. Omentarzyko z okresu lateńskiego i wpływów rzymskich i osada z okresu wędrówek ludów.

Badania są kontynuacją badań zainicjowanych w 1964 r. w okolicy domniemanej siedziby "dynastycznych" naczelników plemiennych w okresie rzymskim. Obok wykopalisk prowadzi się systematyczną penetrację terenową, mającą na celu ujawnienie i wytypowanie dalszych obiektów kompleksu osadniczego.

Stanowisko 2 b - osada z okresu wędrówek ludów

Na powierzchni 14 arów osadziło dalsze zespoły potwierdza-

jące jednowarstwowy charakter osiedla oraz jego rozplanowanie przestrzenne ujawnione dotychczas na przestrzeni 4400 m². W półkolu domów słupowych otaczających od północy rozległy majdan, odkryto dalszy dom nr 6, analogiczny do poprzednich, o wymiarach 5,5 x 3,5 m, usytuowany na osi EES - WWN. Ujawniono też dalsze dwie półziemianki, podobnie jak ubiegłoroczna, zlokalizowane poza półkolem domów. Posiadają one zbliżone wymiary 5 x 3 m i orientację na osi EES - WWN. Wszystkie te budowle mają charakter mieszkalny.

Z urządzeń gospodarczych odkryto 12 palenisk oraz zagadkowy piec z niekrowatym dnem wylepionym gliną, wypełniony gąbczastym żwirkiem /pobrano próbki/ i rumowiskiem kopuły glinianej, silnie zeszkłonej. Wymiary pieca wynoszą 180 x 270 cm i 55 cm głęb. Urządzenia te zalegają na krawędziach majdanu.

Ewenementem jest odkrycie olbrzymiej budowli słupowej, którą odsłonięto tylko częściowo na przestrzeni 100 m². Na długości 20 m uchwycony został rząd 15 jam posłupowych oraz mniej regularny układ dalszych 25 jam we wnętrzu budowli na powierzchni 20 x 5 m. Dalsza jej eksploracja nastąpi po całkowitym odsłonięciu.

Inwentarz ruchomy stanowi ceramika o formach misowatych /nawiązujących do późnego okresu rzymskiego/, donicowatych i garnki pod względem morfologii przypominające typ Sukow i Dziedzice i nawiązujące do form analogicznych za Odrą, podobnie tam tak datowanych. Ponadto znaleziono kabłąk wiaderka, tok i noże żelazne, przęśliki z gliny, osełkę, paciorki ze szkła i bursztynu oraz ułamek naczynia z zielonkawego szkła, zdobiony łukowatym wałeczkiem /typ 190-200 H. J. Eggorsa/.

Prace będą kontynuowane do całkowitego zbadania osady.

Stanowisko 1 - cmentarzysko z okresu lateńskiego i rzymskiego

W wyniku zainicjowanych w 1967 r. badań systematycznych,

uwieczonych odkryciem 57 grobów, stwierdzono rozpiętość cmentarzyska od środkowego okresu lateńskiego do wczesnego okresu rzymskiego włącznie. Zwrócono też uwagę na brak pochówków z późnej fazy okresu późnolateńskiego, dopatrując się w nim potwierdzenia dotychczasowych obserwacji ośnośnie do ciągłości kultury jastorfskiej na Pomorzu, licząc się jednak z możliwością poczynienia korekty w tym zakresie z uwagi na istnienie wyraźnej stratygrafii poziomej pochówków w Lubieszowie.

Badania w 1968 r. przyniosły rozstrzygnięcie tego zagadnienia. Na przestrzeni 13 rozkopanych arów ujawniono dalsze 46 pochówki. Oprócz grobów z wczesnego okresu rzymskiego w sektorze wschodnim, odkryte zostały groby z późnej fazy okresu późnolateńskiego rozlokowane w sektorze północno-zachodnim. Badania potwierdziły więc istnienie stratygrafii poziomej: pochówki z okresu środkowolateńskiego i wczesnych faz okresu późnolateńskiego grupują się w zachodnim sektorze, groby z późnej fazy okresu późnolateńskiego w północno-zachodnim, zaś pochówki z okresu rzymskiego w sektorze wschodnim. Z uwagi na nieprzerwane użytkowanie cmentarzyska, stanowisko to stanowi wyjątkową wartość poznawczą zarówno w zakresie przemian kulturowych, dokonywujących się w progu n.e. na Pomorzu, jak również w zakresie przemian społecznych. Uznać je bowiem należy za cmentarzysko rodowe, z którym genetycznie są powiązane obydwie nekropole kurhanów "książęcych" /stan. 2a i 3/, pochodzące ze stadiów B₁ i B₂.

Wśród pochówków pochodzących ze stadium B₁ nie stwierdzono dotąd importów rzymskich. Wyposażenie ogranicza się do podstawowych i pospolitych przedmiotów użytku codziennego. Na uwagę zasługuje grób 73 zawierający popielnicę zdobioną kółkiem zębatym /unikat/, 3 zapinki A IV 7⁺, klamrę do pasa typu Hornbek, nożyk i przęślik.

W zakresie przemian kulturowych obserwuje się wyraźny zanik cech kultury jastorfskiej w późnej fazie okresu późnolateńskiego na rzecz kultury oksywskiej. Pozostaje to w zgodzie z dotychczasowymi obserwacjami rozwoju kultury jastorfskiej na Pomorzu, gdzie wykształciło się jedynie stadium stylistyczne Ripdorf ze względu na dominujący wpływ kultury oksywskiej u schyłku okresu późnolateńskiego.

ŁAKNARZ, pow. Brzeziny
Stanowisko 1

Muzeum w Tomaszowie
Mazowieckim

Badania prowadził mgr Marcin Gąsior. Finansował WKZ w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko z młodszego okresu wpływów rzymskich /kultura wenedzka/.

Stanowisko 1 położone jest na wysokiej, podłużnej wydmie na lewym brzegu Wolbórki, tuż za pierwszymi zabudowaniami wsi Łaknarz. Wydma pokryta jest niedawno posadzonym lasem, a jej południowy ątek zniszczony wybieraniem piasku, tworzy dosyć stromą skarpe. Udało się uchwycić południowo-wschodnią granicę zasięgu stanowiska oraz ustalić jego centrum, które przypada na kulminację wzgórza. W pięciu wykopach o łącznej powierzchni 131 m² odkryto 6 grobów jamowych z resztkami stosu i 5 kolistych jam o śred. ok. 50 cm, których wypełnisko tworzyła brunatno-czarna warstwa nie zawierająca zabytków, natomiast w żółtym piasku obok jam wystąpiły fragmenty ceramiki i spalonych kości. Zalegająca poniżej warstwy próchnicy pierwotnej warstwa żwiru i kamieni utrudniała zaobserwowanie elementów kamiennych obwarowanych jam grobowych. Z całą pewnością udało się to tylko w wy-